

Rapport etter tilsyn

Rapport	
Rapporttittel Tilsynsrapport etter tilsyn med innleie hos Aker BP ASA	Aktivitetsnummer 801032
Gradering	
☐ Offentlig	☐ Begrenset
☐ Unntatt offentlighet	☐ Fortrolig
☐ Strengt fortrolig	
Involverte	
Hovedgruppe T-3	Oppgaveleder Emilia Cristina Thingbø
Deltakere i revisjonslaget E. Hølmebakk, B. Rødsæther, I. B. Dahle og L. Roska Aalén	Dato 22.03.2021

1 Innledning

Petroleumstilsynet (Ptil) har i perioden januar-februar 2021 ført tilsyn med Aker BP sin bruk av innleid arbeidskraft. Tilsynet rettet seg mot de reglene om innleie som følger av arbeidsmiljøloven (aml) § 18-6 første ledd, og omfattet personell som arbeider på innretninger til havs og på petroleumsanlegg på land.

Tilsynsaktiveten har bestått i gjennomgang av dokumenter sendt 26.11.2020, informasjon mottatt i et digitalt avklaringsmøte 4.2.2021, i tillegg til ettersendt informasjon.

Opplysninger og dokumenter som selskapet i tilsynsvarelet ble bedt om å sende oss følger av vedlegg A.

2 Bakgrunn

Tilsyn med innleie- og likebehandlingsreglene etter aml er en del av regjeringens arbeid for et seriøst og sikkert arbeidsliv. Arbeids- og sosialdepartementet har presisert blant annet i tildelingsbrevet for 2021 at Ptil skal styrke innsatsen mot useriøsitet og arbeidslivskriminalitet. Herunder skal Ptil føre tilsyn med og følge opp at virksomhetene overholder lovens vilkår for innleie og at kravet om likebehandling følges opp.

Lovreguleringen av tilsyn med innleie i aml ble endret med virkning fra 1. juli 2020. Ptil fikk dermed myndighet til å føre tilsyn med at vilkårene for innleie fra bemanningsforetak og kravet til likebehandling ved utleie av arbeidstakere er oppfylt. Innleiers opplysningsplikt overfor bemanningsforetaket er også omfattet av det utvidede tilsynsansvaret.

3 Mål

Målet med tilsynet var å følge opp at Aker BP ved innleie av arbeidstakere fra bemanningsforetak oppfyller kravene i aml.

4 Regelverksgrunnlag og noen sentrale vurderingstema

- Aml § 14-12 om innleie fra virksomhet som har til formål å drive utleie (bemanningsforetak)
- Aml § 14-12 a første ledd om likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår ved utleie fra bemanningsforetak
- Aml § 14-12 b pkt. 1 om opplysningsplikt for innleier
- Forskrift om bemanningsforetak § 10 om innleie fra bemanningsforetak

Et sentralt vurderingstema i tilsynet er om arbeidet den innleide skal utføre er av «midlertidig karakter». Dette er et av alternative grunnlag i aml § 14-9 som må foreligge for at innleie etter § 14-12 første ledd skal være lovlig. Det nærmere innholdet i «arbeid av midlertidig karakter» fremgår av lovforarbeider og praksis. Utgangspunktet er at lovbestemmelsen skal tolkes strengt. Det skal stilles strenge krav for at arbeidet skal anses for å være av midlertidig karakter. Det må være et saklig behov for tidsbegrenset tilsetning og denne må begrenses til det som strengt tatt er nødvendig.

Følgende kan legges til grunn som utgangspunkt for vurderingen av om arbeidet er av «midlertidig karakter»;

Dersom det foreligger avgrensede arbeidstopper med kortvarige og uforutsigbare situasjoner, tidsavgrensede og reelle prosjekter som ikke er en del av virksomhetens faste eller løpende oppgaver, eller sesongarbeid i en begrenset periode, kan dette tilsi at arbeidet er av slik midlertidig karakter at midlertidig ansettelse kan benyttes.

Det vil normalt ikke være grunnlag for midlertidig ansettelse dersom behovet for arbeidskraft er permanent eller det er generelle variasjoner i ordretilgangen eller usikkerhet om eventuelt fremtidig reduksjon i arbeidsmengde eller omorganisering. Er det en større ordinær virksomhet med jevn oppdragsmengde der prosjekt avløser prosjekt, eller virksomheten har mange lignende prosjekter etter hverandre over tid, er dette også forhold som normalt tilsier at arbeidet ikke er av midlertidig karakter.

Vår vurdering av om innleien er i overensstemmelse med aml må basere seg på de opplysningene selskapene gir oss i etterspurt informasjon og dokumenter, og i etterfølgende møte med oppfølgingsspørsmål til aktøren.

5 Resultat

Tilsendte dokumenter viser at innleien i Aker BP totalt sett er relativt lav, men antall innleide prosesssteknikere er stabilt noe høyere. Selskapet leier i første rekke inn arbeidskraft fra bemanningsforetak jf. aml § 14-12 første ledd. Enkelte ganger leies det inn oveskuddsarbeidskraft fra produksjonsbedrift i samme konsern jf. aml § 14-13.

Det ble opplyst at innleien blir drøftet med tillitsvalgte og at det gis innsyn når tillitsvalgte spør. Informasjon om omfang og antall innleide har ligget åpent for alle ansatte på bedriftens HR-system fra 2020. Hovedverneombud (HVO) var tilstede i møtet 4.2.2021. Han ga uttrykk for at en tillitsvalgt burde vært tilstede i møtet da det er tillitsvalgte i selskapet som diskuterer innleieforhold.

Aker BP har inngått rammeavtaler om innleie med flere bemanningsforetak, men unntaksvis foretas innleie fra bemanningsforetak uten rammeavtale. Aker BP har rutiner og prosesser for å sjekke type bedrift ved inngåelse av kontrakt om innleie.

Bemanningsforetakene orienteres løpende om grunnlag for likelønn. Krav til avlønning iht bestemmelsene om likelønn følger også av rammekontrakten. Det blir ikke kjørt egne revisjoner på likelønn overfor bemanningsforetakene, men det gjennomføres standard revisjoner som med resten av leverandørporteføljen til Aker BP. Det er svært gjennomsiktede forhold på arbeidstedene offshore og innleide arbeidstakere ivaretas av plasstillitsvalgte hos Aker BP. Selskapet mener dette gjør det vanskelig for et bemanningsforetak å foreta avlønning i strid med likebehandlingsprinsippet.

Aker BP har sendt oss et Excelark med oversikt over alle innleide, med rettslig grunnlag for innleien av den enkelte, varighet og annen informasjon. Oversikten var ryddig, men ikke tilstrekkelig til at vi kunne vurdere fullt ut om lovens vilkår for innleie var oppfylt. Mesteparten av innleien er foretatt med hjemmel i § 12-9 andre ledd pkt. a) «arbeid av midlertidig karakter». i Excelarket beskrev Aker BP rettslig grunnlag for all innleie etter § 12-9 pkt. a) som «Midlertidig prosjektarbeid». Selskapet begrunnet innleie med hjemmel i § 12-9 andre ledd pkt. b) som «Vikariat». For en rekke av de innleide arbeidstakerne fremgikk det ikke tilstrekkelig klart hva som var det faktiske grunnlaget for innleien.

I oppfølgingsmøtet ønsket vi utfyllende informasjon om hva selskapet la i «arbeid av midlertidig karakter» for de enkelte innleide arbeidstakerne. Selskapet kunne ikke besvare utfyllende om grunnlaget for innleie for en del av de innleide. Det ble i etterkant av møtet oversendt en redegjørelse for resterende arbeidstakere med mer utfyllende begrunnelse.

For de arbeidstakerne som var innleid med begrunnelsen «Midlertidig prosjektarbeid» forklarte selskapet at mange innleide fyller stillinger til faste erfarne ansatte som i perioder utfører annet arbeid et annet sted. Dette kan være arbeid på en annen innretning, i utviklingen av prosjekt, eller tilknytning til team som utfører vedlikeholdskampanjer på andre innretninger, eksempelvis selskapets NUI'er (Normalt Ubemannede Innretninger). Dette ble forklart å være arbeid der det er særskilt behov for de faste ansattes kompetanse. Etter endt «oppdrag» settes de faste ansatte tilbake til sin opprinnelige stilling. Lokalkunnskap er viktig, og selskapet forklarte at det derfor er ønskelig at faste ansatte går tilbake til opprinnelig stilling når prosjekter er avsluttet.

Av Excelarkets begrunnelser for «Midlertidig prosjektarbeid, AML 14-9 (2) A» var det et mindre antall innleide som i beskrivelsen av faktisk grunnlag for innleie ser ut til å erstatte andre innleide, erstatte andre personer uten nærmere begrunnelse eller ble oppgitt å «fylle hull i bemanningsplanen». Omfanget av dette var ikke stort. Aker BP redegjorde i ettertid for at dette dreide seg om innleide som dekket endrede behov underveis og at grunnlaget derfor også endret seg over tid. Noen av de innleide erstattet egne ansatte som ble tatt inn i tidsavgrensede prosjekt eller ble tatt inn i forbindelse med en aktivitetstopp. Enkelte var også i perioder leid inn som erstatning for sykemeldte eller ansatte i forlengede permisjoner. Det var uklart for oss hvorfor innleide i denne siste kategorien da ikke var oppført med rettslig grunnlag § 12-9 (2) pkt. b) «Vikariat», slik de øvrige i Excelarket som var leid inn som erstattere for faste ansatte som var sykemeldte eller i permisjon.

Det fremgår også av Excelarket at det er et relativt høyt antall av de innleide arbeidstakerne som er innleid for en to-årsperiode. Selskapet kunne ikke svare på om dette gjøres for å sikre at innleien ikke gir rett til fast ansettelse. De mente at det ikke er vanskelig å fastsette innleieperiode for den enkelte arbeidstaker og at hovedregelen er å leie inn for det konkrete formål som er tiltenkt. Ved nytt behov leies det inn på nytt med det nye grunnlaget.

Aker BP gir ikke særskilt tilbud om fast ansettelse til innleide. De innleide har tilgang til det interne jobbmarkedssystemet og kan søke stillinger her i likhet med øvrige ansatte i Aker BP. Enkelte ansatte har fått fast ansettelse som følge av at de har vært innleid i over fire år eller ved å ha søkt på interne faste stillinger.

Tilsynet avdekket to avvik.

6 Observasjoner

Vi har to hovedkategorier av observasjoner:

Avvik: Observasjoner der vi *påviser* brudd på/manglende oppfylling av regelverket.

Forbedringspunkt: Observasjoner der vi *mener å se* brudd på/manglende oppfylling av regelverket, men ikke har nok opplysninger til å kunne påvise det.

6.1 Avvik

6.1.1 Rutine for å sikre lovlig innleie

Avvik

Mangler i rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av bestemmelsen om innleie fra bemanningsforetak.

Begrunnelse

Det foreligger et konstant behov for arbeidstakere som erstatter fast ansatt personell som periodevis flyttes til andre oppgaver. Det synes dermed å foreligge en fast bemanning som er for lav og et permanent behov for arbeidskraft som må dekkes av innleide arbeidstakere. Det er innleide arbeidstakere som suksessivt har dekket stillinger for ulike faste ansatte på ulike grunnlag, eller innleide som avløser hverandre mens den faste ansatte utfører andre oppgaver.

Det var flere feil i den fremlagte oversikten over innleie med begrunnelser. Oversikten viste en mangelfull systematikk som vanskeliggjør selskapets kontroll med om lovens vilkår om at arbeidet må være av midlertidig karakter foreligger.

Krav

Arbeidsmiljøloven § 3-1 om krav til systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid første ledd og andre ledd pkt. e) om at arbeidsgiver skal iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av denne lov.

Arbeidsmiljøloven § 14-12 første ledd om innleie fra bemanningsforetak, første ledd jf. § 14-9 om fast og midlertidig ansettelse, andre ledd.

Styringsforskriften § 6 om styring av helse, miljø og sikkerhet.

6.1.2 Foretak var ikke korrekt registrert

Avvik

Innleie fra bemanningsforetak som ikke var registrert hos Arbeidstilsynet.

Begrunnelse

Aker BP leide inn arbeidskraft fra Helgeland V&M og oppga at dette var et bemanningsforetak. Foretaket var ikke oppført i Arbeidstilsynets register over bemanningsforetak.

Krav

Forskrift om bemanningsforetak § 10 om Innleie fra bemanningsforetak

7 Deltakere fra Petroleumstilsynet

- Emilia Thingbø   Arbeidsmiljø (oppgaveleder)
- Birgitte Rødsæther   Juridisk rådgiver
- Lene Roska Aalen   Juridisk rådgiver
- Irene Dahle   Arbeidsmiljø
- Eva Hølmebakk   Arbeidsmiljø

8 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under planleggingen og utføringen av tilsynet:

- «Spørsmål 1 – del 1 – Bemanningsforetak»
- «Spørsmål 1 – del 2 – Innleie offshore – bemanningsforetak»
- «Spørsmål 2 – Final -Offshore bemanning 2018 - 2020»
- «Spørsmål 4 – Bruk av innleid arbeidskraft (Aktivitet 801032)»
- «Spørsmål 5 – Ptil 2020_2073_ErH_ECT»
- «Tariff lønnstabell 2019»
- «automasjonstekniker, F10»
- «kran og dekk SWAT, F11»
- «Prosess Tekniker, F10»
- «Sykepleier, S9»
- «Spørsmål 7 – andre leverandører»
- «Grunnlag for innleie – Aker BP»

Vedlegg A   **Spørsmål til selskapet i varselbrev**

Vedlegg B   **Oversikt over deltakere på avklaringsmøte**